

ELŐFIZETÉS

HELYSEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 l.

HÍRDETÉSEK:
6-hasábos petti sor egyszer 30 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Résvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901. Szerda, augusztus 14.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Mai számunk főbb közleményei:
Vesérek: Fejérváry jubileuma.
Az első tanyai iskola.
A nevelőnő regénye.
Baptista temetés oszondórszuroyok közt.
Község a papja ellen.
Szelle és butorai.
A Jézusképi festő.
11870 A kapuvári csoda.
A gyógyfüvek halottja.
Falkai Budapeston.
Hórossz főerdőtanácsos Aradon.
Halálos ítélet.
Puskával a léghajó ellen.
Tárca: A nagyapó barátja. Irta: Montjoyeux.
Csarnok: Eladó birtok. Irta: Gottler Lajos.

Fejérváry jubileuma.

Arad, augusztus 13.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter ötvenéves katonai szolgálatának jubileumi ünnepe, melyet már a legközelebbi órákban megülnek, a személyi mozgásménatot messze túlhaladó fontossággal bír külsőségeiben messze túl fogja lépni és a kereteket, melyekben az ily ünnepek, ha még oly ritkák is, mozogni látnak.

Már maga az az egy körülmény, hogy uralkodóház egyik tagja, az oly népépítő József főherceg, a honvédség főparancsnoka vezeti az üdvözlőküldöttséget a jubiléus elé, egészen kivételes jelleget ad ünnepélynek.

Régóta ismert dolog, hogy Fejérváry báró persona gratissima a királynál, nemcsak, de par excellence bizalmi személy is. József főherceg tehát, ha nem is egyenesen Ő Felsége megbízásából, de mindenestre az Ő legmagasabb intenciói szerint cselekszik, midőn elhatározását tudatja, hogy az érdemdus katona ünnepén személyesen akar részt venni. „Fenntartom magamnak azt a nagy örömet, — írja Ő fensége, — hogy az üdvözlő küldöttséget én vezethessem Ő excellenciája elé s az üdvözlő beszédet én mondhasam a magyar királyi honvédség tisztikara élén.” E szavak éppen úgy, mint a tény maga, kifejezésre juttatják azt a nagyrabecsülést, melylyel magas és legmagasabb körökben Fejérváry báró személye iránt viseltetnek.

Ezzel azonban még nincs kimerítve a jubileum fontossága, mert egy második mozzanat is igen kellemesen ötlük szembe a holnapi ünnep alkalmából. Nemcsak a katonaság ünnepe, hanem a polgári küldöttségeknek is egész sora mutatja be hódolatát a jubiléus előtt s ezzel bizonyítja, hogy a közvélemény Fejérváry bárót nemcsak kitűnő katonának, hanem kitűnő állampolgárnak is ismeri s e kvalitások egyesítése miatt őt a nemzet legjobb fiai közé sorozza.

Ezt a körülményt nem szabad kicsinyleni. Bármennyire iparkodnak is mind a két részen a jó egyetértést polgárság és

katonaság közt fenntartani s minél bensőbbé tenni, e törekvést általánosságban még sem kíséri az a teljes siker, mely mind a két részen kívánatos. Bizonyítéknak vehetjük erre azt a körülményt, hogy nálunk nagyon is könnyen keletkeznek az úgynevezett „katonaafférek.”

A kölcsönösen tulságos érzékenységek és a kölcsönös álláspontok elégtelen tekintetbe vételének a következményei ezek. Ha most tulnyomólag katonai jellegű ünnepen katonaság és polgárság egyenlően tisztel, úgy ennek nagy fontosságot kell tulajdonítani. De nagy megtiszteltetés ez az ünnepekre is és Fejérváry Géza báró meg is érdemli ezt korlátlan mértékben. A katonát képviseli Ő, amilyenek viszonyaink közt lennie kell, s őt valóban a katona eszményi mintájának tekinthetjük.

Ezt a mintát nem érheti el mindenki, mert elkerülhetetlen előfeltételei a jóság, nemesség, szeretetreméltóság; de elérni törekedhetnek sokan, s minél többen teszik ezt, annál szorosabbra fűződnek a kötelek polgárság és katonaság között. A jó példa soha sem megy veszendőbe s jó hatása majdnem észrevétlen tart tovább.

Ez az érdem koronája annak a sok egyéb érdemnek, melyeket Fejérváry Géza báró a trón és haza körül szerzett, melyek most általános és osztatlan elismeréssel találkoznak s holnapi jubileumát *nemzeti ünneppé* teszik. (*)

TÁRCA.

A nagyapó barátja.

Irta: Montjoyeux.
(Franciaából.)

előző nagyatyám, aki érdemtelen katona volt, tus hó elbeszélte Jean Calot történetét, akit korona-orában ismert meg és akinek a csakorona Ő közelében lakott. Jean Calot története: utolsó epizódja annyi idő után is táranálmékezetemben van és fogom lemondani szint) am módja szerint.

lami ly este, fáradtságos mezői munka után rokbaigazda és a sógora, Chatillon birtokosai A nyadtak az asztal mellett, mialatt felez az ajkiket szintén meglepett az álom, siaz eltakarítással. Nyolc óra felé járt az zett árndes kopogás hallatszott egyszerre az de négy felébresztette a két férfit.

vétetn Ne nyisd ki — mormogott Perrin gazda Csaai jött-ment lehel.

beli aján kopoktak. gyalás alásd ki már, Claudie. Lássuk, hogy ki. Posta uzkedvüen állt fel, lassan az aj és bánatpott és várt. Claudie kinyitotta, az adandók la az ajtók szárnya mögé. A kü-Budapemagas, szikár, szürkehaju ember Hosszu köpenyeg volt rajta, Ő ma- és rideg volt, mint aféle katona vi-

(Utánkeres? — fürmedt rá Perrin. —

Nem szokás az embereket éjszaka háborgatni holmi semmisségért.

A jövevény anélkül, hogy ügyet vetne a földmives durva szavára, kérdezte:

— Ugy-e itt lakik az öreg Calot?
— Miért kérdi?

— Szeretnék neki valami érdekes dolgot mondani.

— No akkor későn jött. Az öreg tizenöt évvel ezelőtt meghalt.

Claudie, aki még mindig az ajtó kilincsét fogta, kérdezte:

— Csak Ő rá tartozik az, amit el akar mondani? Mert én vagyok a leánya, a hugom szintén itt lakik, künn van a konyhában és itt élünk a férjeinkkel, mióta édesatyánk meghalt.

— Akkor az én hírem magukra tartozik.

— Lépj be — szolt Perrin — és üljön le egy percre.

Az ismeretlen a két házastárs közé lépett, székelt fogott és leült rá. A háznép néma kíváncsisággal nézett rá, míg Ő az asszonyokhoz fordulva mondotta:

— Hirt hozok a bátyjukról.

Az asszonyok egymásra néztek értelmetlenül; és Claudie, aki leghamarabb elkészült a felelettel, felkiáltott:

— A bátyánk? Hisz, rég meghalt. Ugyanakkor, mikor az apánk. Idestova husz éve.

Perrin is megszólalt:

— Ilyeneket ne mondjon nekünk.

Az ismeretlen nyugodtan felelte:

— A Jeanról hozok híreket.

— Az asszony hevesen ismételte:

— Mondom már, hogy meghalt. E'esett a spanyol háboruban, az első császár idejében és nem tért többé vissza.

— En voltam a katonapajtása. Együtt harcoltunk Spanyolországban. Baylen kapitulációja után a spanyolok együvé börtönöztek bennünket. Ezek multán visszanyertem a szabadságomat és Franciaország földjére léptem. Esküt tettem Jean előtt, hogy meglátogatom a családját és szólok vélek, ezért jöttem Chatillonba. Jó egészségben hagytam el Jeant, aki el volt határozva rá, hogy kiszabadul. Nekem sikerült, neki is sikerülni fog, mert ember a talpán.

A földmivesek visszaültek a helyükre és a két asszony az öreg katona mellé telepedett.

— Eszik egy harapást? — kérdezte Perrin.

— Ilyen mars után.

Az utas elfogadta. Tényleg sietett, hogy még estebédre megérkezhessek e helyre. Miután az éhségét lecsillapította, kérdésekkel halmozták el. Mit csinál Jean? Vissza fog-e térni egy napon? Sokan kimenekültek-e már a társai közül? Es mikor Jean bajtársa bizonykodott, hogy azok mind oda veszttek, némelyik már akkor, mikor megpróbálta, másik mikor üldözték, olyik pedig a megélhetés nehézsége miatt azalatt, míg a határhoz jutott, a sógorok kimondták:

— Nem látjuk viszont soha.

Csönd lett. A katona halkán kérdezte:

Az első tanyai iskola.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 13.

A városi törvényhatósági bizottságnak ezen legújabb, szép alkotása: az első tanyai iskola, már elkészült. Alkalmunk volt megtekinteni az impozáns épületet, mely a körülötte levő apró tanyai házak közül kiemelkedve, hirdeti a Prohászka-dűlőben is a népoktatás fontosságát.

Az iskolában a tanítói lakáson kívül egyelőre csak egy tanterem van 60 tanulóra számvá, bár kezdetben csak 45 gyermek részére lesz felszerelve.

A tanterem szép, magas, világos s az említett létszámhoz képest eléggé tágas. Fekvését, illetve nivóját kellett volna ugyan az alacsony, lapályos terület feltöltésével emelni s ez által egészségesebbé, célszerűbbé vált volna, de ha már a tervből kifejeztették ezen fontos körülmény számbavételét, hát azért a kultúra nem megy tönkre; de nedves időjárás mellett hasznavehetetlenné válhat a tanító pincéje, mert a vadvíz mulhatatlanul fel fog benne fakadni.

A tanító lakásán, a szobák és mellékhelyiségek mőretein, célszerű beosztásán meglátszik a modern gondolkodás, a felvilágosult szellem. Ugyanis nem közönséges értelemben vett lakás ez, hanem a törvény ideális értelmezésének megfelelő „tisztességes lakás“, amit nem mindenütt szoktak így felfogni és értelmezni.

Helyes és korrekt azon intézkedés is, hogy a tanító udvara el van különítve a gyermekek illetve az iskola udvarától. Mintha eme tényből azt olvasnók ki, hogy az iskolát nem a falak, felszerelvények és gyerekek képezik, hanem a tanító. Ennek a szelleme, tudása s egyénisége teszi az iskolát iskolává; azért a tanítót meg kell becsülni, s ezt jól esik konstatálni.

A gazdasági udvar el van látva 2—3 darab marha számára készített istállóval, felszerrel, csak abban látunk némi fukarkodást, hogy nem lett gondoskodva a tanító és iskola tüzfáját befogadó faskamaráról. Ezt pedig utólag pótolni kell, nehogy olyan izetlenkedésnek és kellemetlen zaklatásnak legyen kitéve a tanító, minő legutóbb Gájban előfordult.

Bölcs intézkedésre vall az is, hogy a tanító lakásához jókora darab földet csatoltak házi kertül. Ezt azonban ki kell a legközelebbi jövőben egészíteni azon pár hold földdel, mely közvetlen az iskola körül terül el, hogy az annyira fontos és szükséges gazdasági ismétlő iskola megfelelő földterületet kaphasson.

Nem hagyhatjuk említés nélkül a kutat, melynek vize egészséges, tiszta és annyira bő, hogy az soba ki nem apad, mivel dusan táplálja az ott elfutó élővíz-csatorna.

Ugy tudjuk, hogy az állás az e havi iskolaszéki ülésen lesz betöltve. Nem lényegtelen kérdés az, hogy ki lesz a tanyai új iskola első tanítója.

Ennek nemcsak becsületes munkát, hanem fontos missziót kell teljesítenie. Nem elég, szerintünk, hogy ott csak okleveles tanító teljesítse hivatását, hanem elengedhetlennek találjuk, hogy oda tisztultabb hivatalbeli lelkiismerettel bíró, tapasztalatokban gazdag, a népet vezetni, irányítani tudó olyan családos tanítót helyezzen ki az iskolaszék, aki az iskola tekintélyét biztosítani, annak jövőjét megszilárdítani képes s ne csak a gyermekek tanítója legyen, ki lemorzsolva az órákat, üres idejét azon problema megoldására fordítja, hogy: „ugyan mikor helyeznek be a városba“? hanem legyen annak a tanyai népnek minden tekintetben vezére, vezetője s tanácsadója. És ami fő, négy-öt év előtt ne is álmodják arról, hogy a városba helyeztesse magát.

A zajosabb és változatosabb városi élethez szokott fiatal, nőtlen tanító amugy sem vágyakozik ki a tanyára, de nem is lenne helyes oda erőszakolni.

Ez azon szempont, amely miatt nem mondhatjuk egészen szerencsés gondolatnak azt, hogy pályázat hirdetésének mellőzésével fogja ezen állást az iskolaszék betölteni. Nem tartjuk ugyan kizártnak, hogy az iskolaszék így is megtalálja az alkalmas és sajtáságos viszonyoknak megfelelő tudó tanerőt, csak véletlenül ne a lokálpatriotizmus, vagy kiváló protekció érvényesüljön. Mivel az olyan fiatalember, akinek csak állásra és vele együtt kenyérre van szüksége, nem az iskola etikai oldalát, hanem annak prózai oldalát: a megélhetést tartja lényeg-

gesnek; és ily minőségében tán becsületesen fog dolgozni, kifogástalanul számítani, de alkotni lényegesen az iskola érdekében nem fog.

Ennek az állásnak a betöltésénél tehát háttérbe kellene szorulni a lokálpatriotizmusnak s kizárólag a közérdeknek kellene érvényesülni. Hisszük és meg is vagyunk győződve, hogy az iskolaszék bölcsessége el fogja tudni választani a személyes érdeket a közérdektől.

— k. — s.

TÁVIRATOK.

A fiumei mandátum.

London, augusztus 13. *Waluschmig* Antal a szabadelvű választók nevében felkérte *Batthyány* Lajos gróf volt kormányzót a fiumei jelöltség elfogadására. A gróf Ikervárról küldött levelében tudatja, hogy boldognak fogja érezni magát, ha Fiumét a parlamentben képviselheti, de csak az esetben lép föl, ha a mostani képviselő, *Batthyány* Tivadar nem akarja megtartani a mandátumot. Ertesülésünk szerint *Batthyány* Tivadar gróf Mosonymegyében lép fel és így *Batthyány* Lajos lesz Fiumében előreláthatólag az egyetlen jelölt.

Kitchener öröme.

London, augusztus 13. *Kitchener* lord jelenti Pretóriából tegnapi, hogy a legnagyobb eredményről számolhat be, a melyet idáig valamely héten elért. Augusztus 5-étől kezdve a csapatok jelentették, hogy 39 bur elesett, 20 megsebesült és 625 fogságba jutott, míg 85 megadta magát. Továbbá zsákmányul ejtettek 241,000 db. töltényt, 754 kocsi, 5580 lovat, 33,000 darab szarvasmarhát és más állatokat nagy számmal. A zsákmány nagyobb része az Oranje szabadállamra esik. *Kekewich* ezredes *Magaliesbergben* 40 burt fogott el, ezek közt *Volmaranst*, az első volksraad volt elnökét. *French* tábornok csapatai a Fokgyarmatban az ellenség szétszórt csoportjait lassanként észak felé szorítják vissza.

— Tehát Calot apó meghalt. És a felesége?
— Az is meghalt öt évvel később. Mindig csak az ő Jean-Jeanjára gondolt. Megölte a bánat.

— Hejh — sóhajtott a jövevény. — Husz év alatt minden megváltozik. Olyen minden, mintha más világba potyant volna az ember, úgy érzi, mintha idegen volna...

Kezével eltakarta az arcát, szinte könyig megindulva. Az idősebb asszony egyszerre csak lekiáltott:

— Hiszen te vagy Jean-Jean!

— Hát bizony én vagyok Jean Calot és azért jöttem, hogy újra elfoglaljam a helyem a házi tüzhelynél.

Arra várt, hogy kitörő örömmel fogadják a szavát, nyájas könyekre, tárt karokra várakozott. Ehelyett mindnyájan hallgattak és mély gondolatokba merültek. Mikor szigoron végignézett rajtuk, meglepetve szégyenletes magukviseletétől, Perrin ezt a kurta-furcsa kérdést tette fel neki:

— Hát nem akar többet katonáskodni?

— Eleget katonáskodtam az én koromban.

— Nem azért kérdeztem. Hanem a katonát az állam szokta táplálni, ruházni, lakást is ad neki. Mindez nagy teher volna rajtunk. Még falun is minden drága. És mit csinálna nálunk? Nem tudja már az eke szarvát fogni, ugy-e? Megfordult mindenfelé a világon és a kő, mely sokat gurul...

Jean a hugai szemében a rokonszenv némi jelét kereste, mely megvigasztalhatná, de csak hallgattak, kifejezéstelen arcokat látott. Perrin volt itt egyedül az ur, egyetlen, akinek gondolkodnia, egyetlen, akinek beszélnie volt szabad.

— De, — szólt Jean, a szemük közé nézve, — nem hagyott-e az apám rám valamit?

Perrin, a család f. je majd a bőréből ugrott ki erre a kérdésre, melyet előrelátott.

— Bizony nem maradt semmi az apja vagyonaiból — szólt. — Az apja vagyonaiból! Hiszen tizenöt év óta fáradozom, töröm magam kuporgatom a filléreimet! Itt minden az enyém. Azt hiszi, hogy azért műveltem a földet, azért fáradtam, azért nyűttem el a testemet, hogy egy szép napon egy ismeretlen, aki Jean Calotnak mondja magát, elém álljon és így szóljon: Hé, barátom, ami itt van, mind az enyém... Nem bizony, hitemre. Azt hitték, hogy meghalt, hát mindent elosztottak. Muszáj volt magának kimennie a császárral a spanyolokhoz és ott marakodnia? Lám én itthon maradtam, itthon bizony. De meg a földeket eladtam, elcsereberéltem, visszavásároltam, ugy, hogy már azt se tudom, mit hagyott rám az én apám.

Perrin a maga igazságát tüzzel védelmezte, lélekzetvétel nélkül, ugy, ahogy a szó az ajkát érte. A többiek hallgattak, némán helyeselték, amit Perrin mint ügyök védője mondott. Jean nem riadt vissza ettől az ellenséges hangulattól, ugy látszott, hogy időt hágy nekik, hogy meggyőzzék, hogy rideg, kufár lelkük egészen megnyiljék és mintegy feltűzelve haragjukat, így szólt:

— Azért én mégis az öreg Calot fia vagyok.

A hugai ugyszólván egyszerre elkiáltották magukat:

— És mi a leányai vagyunk.

Szomoruan nézett rájuk, minden harag nélkül. Utolsó reménye is, hogy egy szót hall, mely a lélek mélyéből fakad és mélységet árul

el, hogy megszólal a vér szava: elmúlt. Atláta, hogy hugai most már más családba tartoznak. Calotokról már szó sem esett többé. Nemcsak megszűnt ő a kedves testvérük lenni, hanem hugai az ellenségei lettek. Viselkedésük pirt kergetett az arcára. És mikor nézte gonosz indulatu szemüket, kegyetlen arcukat, megértette, hogy az ő feltámadása is bosszúságot okozott, sőt meg szeretnének szabadulni tőle.

A fogságban nem gondolt egyébre, mint édes anyja ölelésére, övéire, kik elfelejtetik vele a megpróbáltatás, a szenvedés éveit. Ezért verte magát át anyui akadályon, hogy láthassa őket? Nem volna-e jobb, ha fogná a botját és elmenne világgá...

Perrin még hevesebben kiáltott:

— Ha kell, porre megyünk!

Jean végre megszólalt:

— Nem azért jöttem ide, hogy megzavarjam a házatokat. Felejtsek el, ami történt. Én nem kérem tőletek számon. Nekem ötszáz tallér évi nyugdíjam van, nem szorulok rátok. Csak adjatok nekem egy kis helyet az asztalotoknál.

Az arcok kiderültek. Ötszáz tallér évente!

— Ez már beszéd, — mondotta Perrin gazda. — Nem vagyunk mi olyan gonoszok. Csapj fel, sógor! Együtt élünk eztán. Te leszel, komám, a kis fiam keresztapja. És te, *Blaudie*, keríts elő hamarosan egy palack bort, hogy ihassunk a nagy császár katonájának az egészségére, aki visszatért hozzánk. Eljen Jean-Jean, a Calot fia, no!

Baptista temetés csendőrszuronyok közt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 13.

Hogy a rajongó, baptista szekta mennyire képes megzavarni egy-egy község nyugalma, mennyire feldulja az egyszerű földmives emberek vallásos kedélyét: azt mi sem igazolja jobban mint a szászlonai eset, hol ma *csendőri részvétellel, szuronyok mellett kellett egy temetést megtartani.* Jó szerencse még az, hogy a református egyház lelkésze Vajda Ferenc, előre gondoskodott csendőri a szisztenciáról, különben a temetés könnyen végzetessé válhatott volna.

Az eset részletei ezek:

Tavaszzal letelepedett a községben egy *Grána Farkas* Károly nevezetű kovács-cigány, ki ezelőtt Méréban lakott és ott magába szivta a baptizmus tév-tanait. Első gondja Szász-Lónán is az volt, hogy hirdesse az új tudományt. Akadtak nenányan, kik a cigányt hallgatták. De az általános nézet az volt mégis, hogy *„cigány-pap nem kell.”*

A napokban meghalt a cigánynak egy 8 hónapos kis leánya. Temető helyért, mert sem harangozás, sem egyházi szolgálat — ugymond — nem kell, a ref. lelkészhez folyamodott. A lelkész tudára adta, hogy temető helyet csak 6 korona lefizetése mellett engedélyezhet. A cigány erre azt felelte, hogy *nem fizet, mert a föld Istené, ahoz neki is jussa van.* Panaszra ment Kolozsvármegye alispánjához. Erre megjött az egyház lelkészi hivatalához a leirat, melyszerint az alispán „felkéri a tiszteletes urat, hogy a szokásos díjak felszámítása mellett az elhalt gyereknek eltemetését engedélyezni sziveskedjék.”

Az egyház rögtön ki is jelölte a sír helyet. De egyben tudára adatott a cigánynak, hogy gyermeke a ref. egyház szertartása szerint fog eltemettetni, mert a gyermek *törvény szerint* a ref. egyház tagja volt, s így az elföldeléséhez is ez az egyház formál igényt.

A cigány azonban Kolozsvárról, Méréből s Gyaluból meghívta a baptistákat a temetésre s aztán kijelentette nyíltan, hogy a ref. pap temethet, de azért a baptisták is eivégzik a szertartást. Vajda Ferenc ref. lelkész ismerve a baptisták fanatikusságát, *csendőrséget kért* a gyalui főszolgabírótól. Meg is kapta, de úgy intézkedett, hogy a csendőrséget a nép még ne is lássa; hátha békésen lehet temetni.

Délután 8 órakor, midőn a temetés elkezdődött, már ott voltak a baptisták. Papjuk *Moldován János* cserepező, ki jelenleg Gyaluban tartózkodik és ott tart hetenkint kétszer istenes beszédeket. Moldován rögtön mihelyt a ref. pap megérkezett, kijelentette, hogy ő fog temetni, mert ott *„ő vetett és aratni is neki kell.”* A ref. pap röviden megmondta neki, hogy a gyermek református, törvény szerint is, a temetés tehát a református egyházat illeti meg. Kérte, hogy távozzék. Elkezdődött az ének. Beszélni kezdett. Az éneket félbe kellett hagyni. Miután többszöri szép kérés nem fogott, nehogy nagyobb botrány essék, a ref. lelkész előszólitatta a közelben egyik háznál tartózkodó csendőrt, hogy csináljanak rendet. Moldován a csendőrségnek sem akart engedelmessé válni, s Grána cigánynak egyenesen megtiltotta, hogy a gyermeket kihozza házból. Erre a csendőrség vezető erélyesen, de tapintatosan fellépett; a gyermeket kihozták, s *feltűzött szuronyok között tartatott meg a temetési szertartást.*

A temetőben, miután minden elvégződött, Moldován és hívei még egyszer megkísérelték, hogy beszéljenek és énekeljenek, szóval bap-

tista szertartás szerint fejezzék be a szomorú funkciót. Ekkor a csendőrség először igazolásra szólította fel Moldovánt, majd bekísérte a község házához. Itt sült ki a Moldován turpissága. A temetőben ugyanis azt mondta, hogy neki belügyminiszteri engedélye van, hogy bárhol egy hónapig baptista szertartást végezhesen. Mikor az előjáróság az engedélyt kérte, akkor a belügyminiszternek egy rendeletét mutatta fel, melyben az van, hogy a baptisták, ha *magán felolvasásokat* kívánnak tartani, erre, rendőri szabályok keretén belül, egy hónapra előzetesen nyerhetnek is engedélyt.

A kelepcebe került Moldován, hogy kivágja magát ezt mondta:

— Minden törvény csak emberi törvény, de *nekem az Uristentől van engedélyem, hogy bárhol beszélhessek.*

A községi előjáróság ekkor nem tehetett mást, mint hogy a baptista összejöveleket tartására kellő engedéllyel nem bíró vándor profétákat a községből kiutasította.

A nevelőnő regénye.

(Fegyház helyett börtön.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 13.

Düwisch Katalin, egy csinos arcú szőke nevelőnő *Uhrich Nándor* dr. fővárosi orvosnál állott alkalmazásban. Itt megismerkedett *Melcer Árpád* dr. ezredorvossal s *Onsdy Géza* volt antiszemita országgyűlési képviselővel. Az ismeretségből barátság, ebből pedig szerelem fejlődött és Düwisch Katalin mind a két férfit kitüntette kegyeivel s boldogította szerelmével. Onody Gézának különösen tetszett a szőke leány. Közös háztartásra is lépett vele s élt vele két esztendeig.

Hogy és mint történt, azt csak maga Düwisch Katalin tudná megmondani, egyszerre csak azzal állott elő a szőke nevelőnő, hogy ő egy leánygyermeknek adott életet. A szerencsének se az ezredorvos, se a volt képviselő nem örült, mert ez a szerencse természetszerűleg sok kiadással jár. Az ezredorvos azonban beletörődött sorsába s katonásan fizetett, azután pedig elhelyeztette magát. Onody Géza azonban nem fizetett, hanem feljelentette kedvesét zsarolás és családi állás elleni büntetés miatt.

Feljelentésében előadta, hogy a kis leány nem Düwisch Katalin gyermeke, hanem *Grandich János* vasuti hivatalnoké, akinek feleségétől ravasz fufanggal szerezte meg a szőke nevelőnő a gyermeket és pedig azért, hogy őt és az ezredorvost minél jobban megzsarolhassa. A megindított büvizsgálat kiderítette, hogy a kis Margit nevű leány csakugyan Grandich János gyermeke.

A hat gyermekkel megáldott szegénysorsu vasuti díjnok elhatározta nyomoruságában, hogy legkisebb leányát, a 3 éves Margitot örökbe adja. Ilyen értelemben hirdetés is tett közzé a lapokban. Csakhamar jelentkezett egy előkelő kinézésű úri nő, aki magát Berkovits István magasrangú vasuti hivatalnok özvegyének adta ki s késznek nyilatkozott a gyermek adoptálására. A feltételekben csakhamar megegyeztek. Grandicsék átadták neki a gyermeket *Bartsch Ferencné* szülésznő lakásán. Berkovicsné másnap elvitte a gyermeket magával Szegedre.

Grandicsék hosszú időn át nem hallottak semmit gyermekükről. Hiába nyomozták, keresték Szegeden Berkovits Istvánnét, feltalálni nem tudták. Ekkor a szülésznőt, Bartsch Ferencnént vonták felelősségre azon gyanu miatt, hogy ő játszotta az ismeretlen Berkovitsnének kezére a gyermeket. A törvényszék azonban felmentette Bartschnét.

Onody Géza feljelentése aztán Düwisch Katalinra terelte a rendőrség figyelmét s a szőke nevelőnőt a rendőrség súlyos gyanukok alapján le is tartóztatta. Düwisch Katalin, ugy a vizsgálat, mint a főtárgyalás nyomán váltig azt vitatta, hogy a kis Margit, akit ő Alice néven nevezett az ő természetes gyermeke. A törvényszék nem fogadta el védekezését s elítélte családi állás elleni büntetés s zsarolás vétségeért *két és fél évi fegyházra*, egyben a kis leányt a Grandics házaspárnak ítélte oda.

Düwisch Katalin felebbezése folytán tárgyalta ezt a bűnügyet másodfokban nyilvános főtárgyalásban a kir. ítélőtábla *Frenreisz István* táblai tanácselnök elnökiete s *Eördögh András* bíró előadása alapján. A tábla hosszú tanácskozás után a szerencsétlen nő büntetését leszállította egy esztendei börtönre.

Község a papja ellen.

(Becsületsértési pör.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 13.

Székényi Lajos magyar-bánhegyesi róm. kath. plébánosnak nincs szerencséje a hiveivel. Csak a minap közöltük, hogy emberölési kísérlet vádjá miatt megindították ellene a vizsgálatot, mert *Kovács Lajosra* kétszer rálőtt, mikor a kertjében orgonát akart tépni: most meg arról értesítenek bennünket, hogy a község képviselőtestületének tagjai *becsületsértési keresetet adtak be ellene* s megkérik a csanádi megyés püspököt, helyezze el tőlük más vidékre az összeférhetetlen lelkészt.

A képviselőtestületi tagok, kiket Székényi erősen megsértett, *Sugár Jenő* dr. aradi ügyvédet kérték meg, hogy ügyükben eljárjon. Panaszos levelük ma érkezett Aradra. Az esetet, mely épp oly szomorú, mint érdekes, szó szerint így adják ebben a levélben elő:

A mennyiben nagy munkaidő lévén, s alólított képviselő testületi tagok akadályozva vagyunk együttesen most Aradra utazni, jelen sorokban adjuk elő a következőket, u. m.:
Lelkipásztorunk, *Székényi Lajos* r. k. lelkész rossz modora, összeférhetlensége, gorombáskodása, s erőszakoskodása, végül pedig azon körülmény, hogy magaviselete erkölcs dolgában sem valami példás, arra ösztönzött bennünket, hogy egy megtartott rendkívüli közgyűlésen azon határozatot hoztuk: miszerint a megyés püspök ur, Ó Nagyméltóságához felterjesztés intézendő, megkérjük, hogy nevezett plébánost innét elhelyezve, részünkre mást nevezzen ki.

Ezen általunk hozott határozatról a plébánosunk tudomást szerzett s elment a község házához arról meggyőződést szerezni, ott követelte az előjáróságtól, hogy mutassák meg neki a jegyzőkönyvet, mit midőn neki megmutattak s ő azt elolvasta — *Zachariás Béla* jegyző s *Gordos János* bíró előtt, kik azt bármikor hit alatt vallani fogják, — reánk alólítottakra a következő sértő kifejezést használta:

— *Ilyesmit csak ilyen bitangok írhatnak alá.*

Tekintettel azon körülményre, hogy mint m. bánhegyesi községi képviselő testületi tagok, de különben is mint önzértes emberek, kik fizetjük a plébánosunkat, ily sértő kifejezést el nem tűrhettünk s nem is tűrhünk, megkérjük tekintetes ügyvéd urat, sziveskedjék valamennyiünk nevében, külön-külön Székényi Lajos helybeli róm. kath. lelkész ellen nevünkben a *becsületsértési keresetet megindítani* s oda hatni, hogy a hozandó ma-

rasztaló ítéletet a megyés püspök ur Ó Nagyméltóságával közöltessék.

A vonatkozó meghatalmazásokat mellékelve csatoljuk, s maradunk:

M.-Bánhegyesen 1901. július 28-án tisztelettel: Kovács Pál, Szabó György, Tóth István, Tóth Máttyás, Kiss Vendel, Tóth M. István, Kovács János, Prekop József, Kovács István, Hajdana András, Barta T. András, Kovács Lajos, Novák István, Szabó Máttyás, Szalai András, Pusztai Sándor, Matkocik István. Előttünk mint tanuk előtt: Ujj János, Matus József.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Bor, szimf. Ujházi Ede vendégfelleptével.
Csütörtök: Délután: Papanek Dani, bohózat. Est: Model, operetta.
Péntek: Szünet.
Szombat: Bölcs Nánán, regg. Ujházi Ede vendégfelleptével.

Válasz egy nyílt levélre.

Lapunk színházi rovatának vezetője Felhő Rózsának, az aradi színház tagjának nyílt levelére a következő választ küldi:

Egy nyílt levelet intézett Nagysád hozzá, melyben a kifejezések, a hang merő ellentétben látszanak lenni azzal a bájjal és kedvességével, melyről oly sokszor volt alkalmam a legnagyobb elismeréssel megemlékezni.

De én sohasem téveszthetem szem elől, hogy hölgygyel állok szemben, ki előtt — bár teljes igazságom tudatában — nem hozom fel azon ellenérveimet, melyek eddigi és ezentul is követendő álláspontomat igazolják.

Személyes kultuszt nem üzem bírálatomban soha; amit mondtam, az meggyőződésem volt és meggyőződésemben nem alteráltathatom magam sem férfi fenyegetésektől, sem női duzzogástól vagy haragtól.

Érdemileg pedig azért nem válaszolok soraira, mert a bírálat függetlenségének megsértését látnám abban, ha polemikába bocsátkoznék színészszel vagy színésznővel a róluk mondott bírálatok miatt.

A lap, melyben sorai napvilágra kerültek, jónak látta kommentárt fűzni azokhoz. Tisztelem és most is tisztelem az ellenvéleményeket, de énnekem az a meggyőződés, hogy a személyi kultuszt nem szabadna abban a táborban keresni, melyben nekem van szerencsém a színházi rovatot vezetni.

Csókolatom a kedves mamája kezét.

Carolus.

* Constantin abbé. Ujházy Ede vendégjátéka mindenkor ünnepszámba megy, mert benne a valódi művészet, a színészi alakítás oly tökélyre áll a közönség előtt, mely annak a legnagyobb gyönyörűségét szerzi. Ma is telt ház zajosan tapsolt a művésznak, ki a jólelkű, egyszerű, naiv lelkületű falusi plébánost utólráhetlen természetességgel jellemezte. A mi színészeink ambíciója is nagyobb volt ma, mint rendszeren; a művész a szó szoros értelmében magával ragadta őket egy magasabb sférába. Különösen *Palágyinak* (Jean) voltak nagyon sikerült jelenetel. *Menszáros Margit* (Scottné) és *Komlósi Ilonka* (Bettina) igen kedvesen játszottak és ha figyeltek volna arra, hogy valamivel hangosabban, tehát érthetőbben beszéljenek, akkor teljesen kifogástalan lett volna alakításuk. Az ebéd közbeni jelenet például teljesen elmosódott. *László* a jólelkű, de együgyű Paul szerepét helyes és találó felfogással jellemezte. A kisebb szerepekben *Bácsné*, *Tolnayné*, *Bács* és *Szadai* szintén jók voltak.

* Ujházy, mint Göre Gábor. Holnap este *Gárdonyi* poétikus falusi története, a *Bor* kerül színre a nyári színházban hosszas pihentetés után. *Gárdonyi* egyik tipikus alakját, a nagy népszerűségnek örvendő Göre Gábor bíró urat a

nemzeti színház kiváló művésze, *Ujházy* mester fogja játszani. Ujházy ezen kabinet alakítását Aradon még nem mutatta be s a közönség körében igen nagy érdeklődést keltett a mester ez új szerepe.

* *Fenyvesi Emil*. Hirt adtunk arról a sajnálatos balesetről, amely *Fenyvesi Emilt*, a Vigszínház kitűnő művészt, érte hetekkel ezelőtt Gödöllőn. A jeles művész lábtörést szenvedett egy kocsizás alkalmával s ezt sanylette meg hosszú heteken át. Mint most értesülünk, a művész állapotában örvendetes javulás állott be, amely rövid időn visszaadja őt színházának és a közönségnek. Orvosai kilátásba helyezték, hogy szeptember vége felé ismét megkezdheti színpadi működését a művész.

* *A vidéki színezet mizériái*. Az ungvári lapok a következő korpéknak is beváló közleményt hozzák:

„*Csóka* a társulatot cserbenhagyta. A dizleteket és ruhatárt a vasúthoz elszállította, azonban a tagok hátralékos illetményeit ki nem fizette és olyan válságos helyzetbe juttatta a tagokat, hogy az valósággal kétségbeesztő. A színészek a jószívű ungvári közönség kegyéből éltek eddig is — hitelbe, mert a direktor két hónap óta nem fizette őket. Most azonban tisztázni akarják anyagi ügyeiket és fizetni az adósságokat. Ecéiből a színészegyesülethez fordultak segítségért és közbejárássáért, maguk akarják az előadásokat szeptemberig megtartani. Hogy innen kimozdulhassanak, három előadást szándékoznak tartani saját számlájukra, helybeli előkelő műkedvelőkkel. Derék színészeink szándékát helyeselhetjük és ajánljuk művelt és minden nemes célt támogató közönségünk pártfogásába. Magyar színészek és családjuk érdeke forog kockán, nem a direktoré. Aldozatra kész közönségünk nekik nem tagadhatja meg azt a támogatást, a mit a direktornak oly bőven juttatott.”

Ha *Csóka* direktor urnak csakugyan ilyen „bőven juttatták a támogatást” és mégis „cserbenhagyta a társulatot”, akkor ideje lenne, hogy vele alaposan bánjon el akár a színiügyesület, akár a belügyminiszterium.

* *A szegedi új szintársulat*. *Janovics Jenő* dr., a szegedi színház új igazgatója lázasan szervezkedik s egymásután szerződött színházhoz a vidék legjobb erőit. Mint értesülünk, *Székely Irén*t is sikerült megnyernie. *Székely Irén* már alá is írta a felajánlott szerződést, mely virágvasárnapjától a szegedi színpadhoz köti. *Székely Irén*en kívül Szegedre szerződtek még: *Fenyéri Mór*, *Horváth Paula*, *Mezei Mihály*, *Lóvei Leó*, *Vank István* stb.

Szelle és butorai.

(Egy analog eset.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 13.

Meglehető konsternációt keltett jogászkörökben lapunk tegnapi számának az a híradása, hogy *Szelleék* szombaton felköltöznek Budapestre. Általános a hiedelem, hogy ez csak egy fogás *Szelleék* részéről, melylyel az adóárverés megtartását akarják kioroszakolni. Azt hitték ugyanis, hogy a városnál, a mint meghallják, hogy *Szelleék* szombaton mennek, rögtön ki fogják tüzni az adóárverést és akkor *Szelleék* megint abban a kellemes helyzetben lehet, hogy megint egy koronáért vehesse meg a csőben lefoglalt drága tárgyakat.

Am ez a tervük nem sikerült, mert *Kádas Kálmán* adóügyi tanácsnok ragaszkodik a törvényszabta 8 napi határidőhöz, melynek az árverés napját meg kell előznie Igy hát szombaton sehogysem lehet megtartani az árverést s *Szelleék* előtt még mindig ott lebeg a rettegett rém: a butorszállítás.

Megirtuk, hogy *Kertész Miksa* dr. ma kérvényt adott be a csődbíróhoz, melyben azt kéri, hogy a csődbíró keresse meg a járásbírókat a végrehajtó kiküldetése iránt. Az ügyet a csődtanácsban *Pogonyi Nándor* kir. albiró referálja. Valószínűleg holnap délelőtt lesz a döntés *Kertész* dr. kérvénye fölött. Ha a csődbíró kéri fogja a hatósági kiküldött-

nek az átszállítással való megbízását, akkor *Szelleék*től még szombaton viszik el a butorokat.

Ha pedig a csődbíró megtagadja a tá-megmondnok kérését, akkor *Kertész* valószínűleg újból kérni fogja a rendőrségtől a karhatalmat.

A *Törvényszéki és Rendőri Lapok* legutóbbi száma egy belügyminiszteri határozatot közöl, mely szerint a rendőrség köteles oly esetben, mikor a jelzálogilag biztosított hitelezők érdeke veszélyeztetve van, a hitelezők segítségére lenni.

Ez az eset nem rég történt, s mintegy precendensül szolgálhat a mi rendőrségünknek is, ha a bíróság valamely okból nem rendelhetné el az elszállítást.

Az esetet az említett lap így írja meg:

Az erdélyi részeken gyakran előforduló eset az, hogy a költözököségi időben, a házbérel hátralékban levő bérlő ingóságait elszállítani kezdi és a bérbeadó ezen elszállítás megakadályozása érdekében a rendőrséghez fordul karhatalomért, mert ha az ingóságok a bérhelyiségből elszállítatnak, megszűnik a bérbeadó nézve, az őt a hátralék bérösszege tekintetében a bérhelyiségben levő ingókra nézve az osztrák rtkv. 1101 §-a szerint megillető törvényes zálogjoga is, mert csak a rendőrség sürgős közbejötté akadályozhatta meg a bérlőt abban, hogy addig is, míg a bérbeadó a bírói segínyt kieszközölheti, — az ingókat el ne szállítsa.

A rendőrségek előfordult esetekben megragadták a karhatalom kirendelését és mert ily esetek azért sem kerülhettek felebbezés utján a felsőbb hatóságok elé, mert idő közben a bérlők az ingóságokat rég elszállítván, a felsőbb határozatoknak hatálya úgy sem lett volna; tán szélesebb körben is érdeklődést fog kelteni, hogy végre egy ily eset — tisztán elvi határozat provokálása végett — a belügyminiszterium felvitetett és hogy a miniszterium álláspontja most már az illető hatóságok tudomására juthat.

Az eset az volt, hogy L. M. bérbeadó pingéjéből N. G. borait elszállítani akarta, anélkül, hogy pár száz forint bérhátralékát megfizetni akarta volna, a rendőrség a karhatalom kirendelését megtagadta és az alispán a rendőrség határozatát helybenhagyta.

A belügyminiszterium 1901. év január hó 25-én, tehát a rendőri segély kérésétől számított hét hó mulva 1269. szám alatt az alispán végzése fölött a következő határozatot hozta: Miről tek. uraságodat a jövőben való mihez tartás végett oly megjegyzéssel értesitem, hogy . . . azon bérlő, ki oly dolgot, melyre a bérbeadónak törvényes zálogjoga kiterjed, a bérbeadótól jogtalanul elvesz, az 1878. évi V. t. c. 368. §. értelmében a jogtalan esajátítás vétségét követi el.

Mint hogy a rendőrségnek hatáskörébe tartozik és kötelességét is képezi bűncselekmények létrejöttét a szükséges előzetes intézkedésekkel megakadályozni, ennél fogva kétségtelen, hogy midőn L. M. bérlője N. G. a nevezett bérbeadónak törvényes zálogjogával terhelt dolgokat a bérlemény területéről önhatalmulag és erőszakkal elvitette, és így a büntető törvény hivatkozott szakaszában körülírt vétséget elkövette, L. M. a rendőri segély kirendelését jogosan kérhette, tehát úgy a város kapitánya, valamint t. uraságod is helytelenül tagadták meg a kérelem teljesítését.

A Jézusképű festő.

(Vérvádi rémmese a model miatt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 13.

A nép ajkán lelkiismeretlen emberek élesztik a régi rémmesét a vérvádról, mely a szegedi zsidótemplom építése alkalmából a józan-észű alföldi lakosság egy részének a felfogását is megfertőztette.

Ennek a rémmesének majdnem áldozata lett Ujszegeden az ott lakó s jelenleg festészeti iskolát fenntartó festőművész, Károlyi Lajos.

Károlyi Lajost a szomszédok a Jézusképű festőnek nevezik, szelid modora, nemes viselkedése s annak folytán, hogy szakálla s esontos arca némi keleti jeleggel ruházzák fel a festőművészt.

A Jézusarcu festőben az ujszegedi lakosok messzebő eső része zsidót látott, nagyszakállu zsidót s a kerékpáron járó festő nem egyszer hallotta az ellenséges gunyolódást az uton, mely az ő zsidó-arcára vonatkozott.

Károlyi Lajos szegedi pópista lévén, mosolygott ezeken a gunyolódásokon, legfeljebb bántotta az a bárdolatlan felfogás, mely a gunyolódásban nyilatkozott meg más vallásu testvérei ellen.

A Jézusképű festő mosolya azonban keserűsége változott a lappangó meséből származott gyűlölség folytán, mely ellene tettlegességben akart nyilvánulni.

Maga a festő beszélt el az esetet, hogy tanítványai részére s egy nagyobb festményéhez modelt keresett. Egy kis leánykára volt szüksége, mint modelre s a szegényebb lakosság között kereste is a modelt. Talált is egy rózsás arcú szőke kis lányt, ki alkalmasnak mutatkozott modelt ülni. Elment a leányka édesanyjához s kérte: engedne át a leánykát modellül. Az édesanyja hajlandó volt a leánykát kisebb díj mellett modellül átengedni s beleegyezését is adta már erre.

A model azonban késett. Később elment Károlyi s kérdezte az asszonyt, miért nem küldi a leányt. Az asszony fenyegető állást foglalt s így szólt:

— Szeretem én az én lányomat; nem adom magának.

Károlyi e fenyegető pillantással kísért kijelentésre elhagyta a szegény asszony hajlékát s ment tovább.

Egyszerre azonban azt veszi észre hogy fenyegető alakok kullognak utána; kísérik lépteit, asszonyok és férfiak, kik busángot, nyújtófát rejtgetnek a hátuk mögött.

Egyszerre csak az egyik elszólja magát:

— Megállj zsidó, leverünk!

Károlyi Lajos nem vette tréfára a dolgot s gyorsított lépésekkel igyekezett a Pillich-féle villa felé.

A támadók azonban a Jézusképű festőt, mert éppen ilyen arca miatt vélték őt zsidónak, ki a leánykát nem modellül kéri, hanem a zsidó templom építéséhez, tovább is nyomonkövették. Behatoltak a villa kertjébe, körülfogták zajongva a villa épületét s ha hirtelen be nem zárják annak ajtaját, oda is betörnek. Ott azonban a villában ismerik jól Károlyit s a villa intézője keményen rászólt az izgatott tömegre, hogy mily ostoba rémmesének akarnak hinni.

Károlyi is felbátorodott s leszólt a villa ablakából:

— Látjátok, engem zsidónak tartatok. Nem vagyok az, de arcom hasonlít a zsidó archoz. Hiszen a Megváltó is zsidó volt s ti a zsidók ellen szórtok oktalan rágalmakat. Ne higyjé-

tek, hogy az a vallás, melyben a Megváltó is született, pogányok módjára áldozatot kívánna.

A festő lecsillapította a tömeget s látszott, hogy szavára elszégyelték magukat s pirulva vonultak vissza a villától, suhángjaikkal és nyújtófaikkal.

SPORT.

+ Kirándulás Petrozsénybe. Az arad-hegyvidéki turista egyesület f. hó 17-én kirándulást rendez Petrozsénybe és környékére. A kirándulás három napos lesz és igen érdekesnek ígérkezik. Indulás 17-én délután 4 óra 30 perckor. 18-án reggel 4 és fél órakor érkezés Csetatye-Bóli állomásra, hol a turisták a bolibarlangot megtekintik s innen gyalog mennek Petrozsénybe. 18, 19, 20-án a petrozsényi szénbányák a szurduki szoros és Livazsény megtekintése, esetleg felmászás a Paringra. Visszaérkezés Aradra 20-án este 9 órakor. Az utazás és teljes ellátás összes költségei körülbelül 16 frtra rúgnak. Jelentkezni lehet Szilágyi György titkárnál a templom-utcai fiúiskolában szombat déli 12 óráig.

A kapuvári csoda.

(A tisztartó leánya és a halember.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 13.

Az Esterházy uradalmi kastélyból tegnap egy képet szállítottak Budapestre, mely a 18-ik század egy magyarországi csodáját: Hany István ábrázolja. A kép most már állandóan Budapestten marad, s mint értesülünk: vagy az Esterházy-képtárba, vagy a muzeumba kerül, a hol kétségkívül sok bámulója lesz a halembernek.

Az Esterházy uradalom egyik tisztje, az Esterházy könyvtárban őrzött egykoru hiteles adatok alapján, a következőképen mondja el a kapuvári csoda történetét:

1746 március 15-én Nagy Ferenc és Molnár Mihály halászkok a hansági Királytóból egy nyolc-tíz éves vadgyermeket fogtak ki. A halászkok megdöbbenek, midőn hálójukban egy jöllehet vadállathoz hasonló, de alkatának többi részeire nézve mégis inkább gyermeket ábrázoló teremtményt pillantottak meg.

A halászkok e zsákmánnyal azonnal a kastélyba siettek, a hol átadták a tisztartónak, a ki őrizet alá helyezte.

Két napra rá megkeresztelték a különös teremtményt s bölcsőjéről, a Hanságról, Hany Istvánnak nevezték el.

A csoda-teremtynek nagyon kerekded feje, apró szeme, lapos orra és széles, békaszzerű szája volt, egész testét és fejét pedig halszerű pikkelyek fődtek.

Eledele kezdetben nem állt egyébből, mint fűből, szalmából és szénából, egy évvel később azonban már ételeket is kezdett enni.

Időközben némiképen beszélni is megtanult, s némely munkát különös pontossággal végzett.

Az Esterházy uradalom annalesei följegyezték róla, hogy mindenki iránt, de főképp a kastélyban lakó tisztartó leánya iránt nagy vonzódást tanúsított. Senkinek sem engedelmeskedett úgy, mint neki, a ki őt mindenre rábirta, sőt — bár Hany István magán egy darab ruhát se szivelt — föl is öltöztette.

Hany — ugyszólván — minden idejét a tisztartó leánya közelében töltötte, s mint egy hűséges kutya hevert naphosszat lábánál.

Mikor a tisztartó kisasszony menyasszony lett s a lakadalom napja elérkezett, Hany István is kedveskedni akarván az anyyira kedvelt menyasszonynak, kiszökött a kastélyból az azt körülövező Kis-Rábába. Ott egy keszkenőre való békát fogott, sietve belopózott az étkező terem-be és ott a békákat, a lakodalmass vendégek

nem csekély zavarára, a menyasszony elé terítette.

Az időtől kezdve, hogy a menyasszony elkerült a háztól, napról-napra nagyobb komorság lepte meg a Hanság e csodálatos fiát. Ruháját letépte magáról, sem enni, sem inni nem akart és egyszerre nyomtalanul eltűnt.

Ezután az öt keserű halászkok néhányszor még látták, de elfogniok, vagy közelébe jutniok nem sikerült, utóbb pedig úgy eltűnt, hogy sohasem látták többé.

Es nem maradt meg róla más, mint ez a kép, melyet egykori gazdája Esterházy gróf készítettett róla, s a melyet máig hiven őriztek meg a kastélyban.

A képen Hany István feje majdnem egészen kopasznak, homloka redősnek, arca bajuszosnak és szakállasnak, hasa pedig, többi testrészeihez arányitva, rendkívül nagynak van rajzolva.

Bármily regényesnek látszik is a Hany István históriája, az valóságos tény, s most, hogy képét Budapestre vitték, újra föl fogják eleveníteni a kapuvári csoda titokzatos, de igaz históriáját.

A gyógyfüvek halottja.

(Egy aradi rendőr gyanus halála.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 13.

A babonás hitű vénasszonyoknak általános és mindenekfölött egyetlen orvossága a reumától — a gyomorégőségig minden betegség ellen: a mezei füvekből főzött fürdő. Nincs az a külső, vagy belső testi bántalom, amelyre az ilyen asszony nép valami körösi szentelviz-féle medicinát ne tudna ajánlani. Hamarosan összeül a vénasszonyok kupaktanácsa s megállapítják, hogy a fürdőbe mennyi széna-murvat, ezer jó fűvet és paradicsom-gyökeret kell tenni. Hogy aztán a fürdő némely betegségnek nemcsak nem használ, de árt is, az ismeretlen fogalom az ilyen abszolút orvosnok előtt.

Igy történt ez ma Aradon. Egy 30 éves erős, tagbaszakadt ember halálálának volt előidézője a füvekből összefőzött fürdő. A szivbajos embert megölte a fürdő melege és annak erős, intenzív hatása. Nem lehetetlen azonban, s első pillanatban erre is irányult a hatóság figyelme, hogy a kuruzsló-gyógyszer áldozatának halálát bűnös uton idézték elő. A rendőrség megindította ilyen irányban a nyomozást, az eddigi adatokból azonban nem lehet megállapítani azt, hogy a gyanus halállal kimúlt rendőr mergezésnek volt-e áldozata. Ezt a körülményt egyedül az orvosi boncolás tudná megállapítani, eddig azonban még az sincs eldöntve, hogy a boncolást megejtik-e, illetőleg hogy az ügyesség elrendeli-e annak megejtését.

A rendőr gyanus halálának története a következő:

Adorján Lajos aradi I. osztályu rendőr, akitnek azelőtt rendszeren a Kossuth-utcában, utóbb pedig a Thököly-téren volt állandó állomáshelye, tegnap este szolgálatának befejezése után a Perényi-utca 4. számú házban lévő lakására ment.

A hatalmas testalkatu, vállas ember az utóbbi időkben állandóan lábfejéről panaszkodott, ami ellen több ismerőse fürdőt ajánlott neki. Akadt is egy asszony, Danden Jánosné, született Szathmáry Róza személyében, aki vállalkozott arra, hogy különböző mezei füvekből olyan fürdőt főz neki, amelytől reuma-szerű lábfejása elmúlik. Dandené egy zsákba, amely most a rendőrség bűnügyi osztályánál bűnjelként van lefoglalva, többféle mezei fűvet gyűjtött, azokat összefőzte s Adorján az így elkészített fürdőbe beleült.

A katlant, amelyben a fürdő főtt, maga Adorján fűtötte, bizonyára nem gondolván arra, hogy a saját halálát készíti így elő. Adorján azonban szívbeteg volt s alig néhány percet rá, hogy a fürdőkádba beleült, a forró víz és az átható gőz következtében szívvelhűdést kapott s meghalt. Így adta elő legalább a rendőrség bünyügyi osztálya előtt, a hová az inspekción rendőrtiszt az ügyet áttette, a hirtelen halál történetét Szathmáry Róza.

Első pillanatban nem látszott lehetetlennek az sem, hogy Adorján rendőr hirtelen gyanus halálát bűnös manipuláció idézte elő. Epen azért került az ügy a bünyügyi osztályhoz, ahol a nyomozást ilyen irányban meg is indították és ennek folyama alatt hallgatták ki Szathmáry Rózát.

A rendőrségi vizsgálat folyamán az is, hogy a bünyügyi osztály ma délután átírt az aradi kir. ügyészséghez, megkérdezvén, kívánja-e a boncolás megejtését, amelyet csak az ügyészség rendelhet el. Ez volna ugyanis hivatalosan megállapítani azt, hogy Adorjánt szívvelhűdés ölte-e meg, avagy hogy gyilkosság esete forog-e fenn. Annakra valószínűnek látszik azonban az első eset, hogy az ügyészség előreláthatólag nem fogja kívánni a boncolást már csak azért sem, mert a fűveknél, melyekből a fürdőt főzték, egyike sem volt mérges.

Adorján Lajos nős ember, gyermekei azonban nincsenek.

Falkai Budapesten.

(A postásikkasztót hazahozták.)
Az Aradi Közlöny távirati értesülése.
Arad, augusztus 13.

A budapesti posta sikkasztó levélhordóját, Falkai Lászlót ma hajnalban meghozták Budapestre. Hosszas bujdosás után került vissza a hirhedt ember, a nélkül, hogy csak csekély öröme is lett volna vállalkozásában. Mert Falkait, a mint ismeretes, alig hogy az újvilágba ért, letartóztatták s a sikkasztott pénzt is ugyszólván hiány nélkül megtalálták nála.

Falkai László, a ki mint pénzeslevélhordó az ötödik kerületi alkotmány-utca környékén teljesített szolgálatot, ez évi május 28-án tárt el a fővárosból. Rögtön kiderült, hogy 40.000 koronával ugrott meg s bármennyire is utána vetette magát a fővárosi rendőrség, majd a vidék csendőrsége, kézrekeríteni nem tudták. Az ügyes ember, aki valaha maga is csendőr volt, értette a módját, hogy mint kell küldözölj elő menekülnie.

A múlt hónap elején jött róla a hír, hogy már Amerikában is van. Sikerkült kiszöknie s társasága hurokra nem kerül, ha haza leveleket nem írogat a családjának s ezzel el nem árulja magát. Levelei révén a rendőrség Falkainak a new-yorki címét a legpontosabban megtudta s így nem volt nehéz letartóztatni.

A kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy bármibe kerül, hazahozatja a sikkasztót, mert példát akar statuálni. Fedezte is a miniszter a hazaszállítással járó költségeket és Falkai ellen, miután július közepén elfogták, rögtön megindult a kiadatási eljárás.

De nemcsak magának a sikkasztónak hanem a pénz nagyrésze is megkerült Falkainál, a mi korábban amerikai csendőrség rátette a kezére 36.000 koronát találtak. Ehhez jött még 2000 koronát a Falkai családja vitt fel a rendőrséghez, mikor híre jött, hogy a szökvevény letartóztatták. Tehát összesen csak a kétezer koronát kára van a postásikkasztónak, a mit a sikkasztó utazás és hosszú bujdosás alatt költött el.

A várva-várt fogoly ma reggel fél hét óra-

kor érkezett meg két csendőrtől kísérve a nyugati pályaudvarra. Onnan tüstént bevitték az alkotmány-utcai fogházba, a hol Kisfaludy László, a fogház gondnoka vette át a csendőröktől s helyezte el egy magánzárkába. A csendőrök Csacáról hozták, a hol egy napot az odaváló járásbíróóság börtönében pihent a megszűröljött fogoly. A hosszú ut ugyancsak megviselte Falkait. Mikor néhány kíváncsi embertől kísérve, a kik megnőtt nagy szakállá dacára is felismerték, beért a közeli fogház udvarára, megkönnyebbülten szolt kísérőjéhez:

— Csak hogy itthon vagyok!

Vagy két órai pihenés után az érdekes foglyot az inspekción ügyész, Horváth Ákos dr. királyi alügyész elé vitték. Az ügyész nyomában rövid írásbeli indítvány készített, kérve, hogy a vizsgálóbíró haligassa ki Falkait s rendelje el a fogvatartását a btkv. 462. §-ába ütköző hivatali sikkasztás büntette miatt. Erre a rabot is, az aktákat is felvitték a harmadik emeletre Kállay Miklós dr. vizsgálóbíróhoz, a ki Falkay kihallgatásával Szabó László dr. albirót bízta meg.

A kihallgatás egyelőre rövid volt, csak az általános kérdésekre szorítkozott. Elmondta Falkai, hogy azt a formális tárgyalást, mely ilyen esetek alkalmával Amerikában szokásos, vele igen röviden fogták. Semmi teketóriára nem volt szükség, miután azonnal beismert. Kétségtelen volt a személyazonossága is. Ezért nem kellett Budapestről kiutazni a két tanunak nem, a kik az azonosságát bizonyítsák.

Még a hazautazás felől tett a bíró néhány kérdést:

— Mikor ült hajóra New-Yorkban?
— Julius 25-én, — felelte Falkai.
— És meddig volt a tengeren?
— Kilenc napig, aztán Hamburgba értem s itt két napot pihentem. Hamburgból Oderbergbe, majd innen a csacai járásbíróóságához vittek. Innen hozott két csendőr Budapestre.

A vizsgálóbíró ezután végzésileg kimondta Falkai előzetes letartóztatását s egyben megkezesést intézett az igazságügyminiszteriumhoz azért, hogy küldje el a bűnpör előző aktáit, a melyek oda a kiadatási eljárás lebonyolítása végett kerültek. Falkai holnap a feleségével akar beszélni.

Védőjéül Vássonvi Vilmos dr. ügyvédet nevezte meg.

HIREK.

Orosz főerdőtanácsos Aradon.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.
Arad, augusztus 13.

Az orosz kormány hazánk erdészetének tanulmányozására egy magasrangú főtisztet küldött ki, Wladimir Nikolajevits Kozolin, a krimi félsziget, Cherson kormányzósági főerdőtanácsos személyében, a ki néhány hét óta utazza be hazánkat. E célból a magyar földműv. miniszterium Schmidt Károly, központi erdőmestert rendelte ki az orosz főtiszt kíséretjébe és tolmácsaként a kínai kalauzolása mellett először a selmecbányai erdészeti akadémiát tanulmányozta, onnan a fővároson át, mely az orosz főtisztet bámulatá ragadta, a mezőhegyesi állami gazdaságot tekintette meg, hol különösen a ló- és szarvasmarhaállományt dicsőrté.

Innen a párisi kiállítás óta jó hírnevet szerzett Áppai erdészeti hivatal látogatására látott a Marosmenti aradományos talajon teljesített mesterséges erdősítések tanulmányozására. Itt Barlay Sándor főerdőmester, Bórick Márton főerdész és Molcsányi család erdőgondnok kíséretében három napon át a glogováci erdőgazdálkodási és talajerődéki járták be és az

itt tapasztaltak felett az orosz főtiszt, ki kiváló szakismeretet tanusított, teljes elismerését fejezte ki.

Nem tudott eléggé csodálkozni az ország-szerte minden téren tapasztalt haladáson, mert a magyarok „barbár” hírneve még Oroszországba is eljutott, holott bámulatba ejtette nemcsak az ország közgazdasági helyzete, hanem azon körülmény is, hogy kísérői francia és német nyelven voltak képesek őt mindenről felvilágosítani.

Különösen el volt ragadtatva a magyar vendégszeretet által, melylyel őt mindenütt fogadták, úgy, hogy mielőtt ma Aradon kísérőtől elbucszott, ismételve hálás elismerésének adott kifejezést azon biztosítással, hogy a hazánkban töltött időt élete legszebb és legtanulságosabb napjainak tekinti és hogy a magyar nemzet kulturális viszonyairól oly látókört nyert, miről eddig halvány fogalma sem volt és hogy a magyar vendégszeretet előtte felejtethetlen lesz.

Halálos ítélet.

— A régi ötforintosra.

Arad, augusztus 13.

A hivatalos lap mai száma halálos ítéletet hoz az ötforintos bankéért. Rég tudva van, hogy a halálnak van szánya ez a kedves papírpénz, melynél több joggal semmi sem pompázhatott a remény zöld színében, hiszen a maga értékének szerénységében nem hagyta kielégítetlenül sorvadozni az érte vagyakozót, mint a büszke ezres bankó. De a szerénységnek sorsa ez: elnyomják s eltüntetik a föld színéről. Így vész el ime az ötforintos is. Hivatalosan ma hirdetik ki halálos ítéletét, s néhány nap múlva megkezdik a végrehajtását is.

Nem lesz könnyű munka. Elvégre százhatvan millió értékű ilyen papírpénzt kell megsemmisíteni, azért is teljes harmadfél estendőre tették határidejét, melyen túl az ötforintos immár elavult fogalom lesz s értéke nem lesz. Azaz, hogy nem egészen mert az Oszrak-Magyar Bank még beváltja hat évig, 1907. augusztus 31-éig. Csak a forgalomban szünik meg szereplése az 1903. év február 28-án, illetőleg 1903. augusztus 31-én, ameddig tudniillik az állampénztárak kötelesek elfogadni ezt a pénzt is.

Laiusok kérdezik talán: mért kell pusztulnia, mi a bűne? Neki semmi, de bűnnek volt takarója ő, ha ugyan lehet manapság az adósságok virágkorában bűnnek nevezni az adósságot. Az ötforintos ugyanis része a mi nagy függőadósságunknak, melynek beváltása most az ötforintosok beváltásával teljes lesz. Ilyenformán az ő halála expialása a mi adósságaink bűnének. De azért nem kell busulni. Nem vész el semmi a nap alatt! S ha letörlesztődött a mi nagy függőadósságunk, jó az isten: szerezzünk helyette másokat.

S ha letűnik vagyaink egeről az ötforintos, támad helyette új csillag, ugyanilyen értékű, csak a neve s a formája lesz más. Hívni fogjuk ugyanis tizkoronásnak, a formáját pedig pontosan leírja a hivatalos lap. Ebből az érdekes leírásból megtudjuk, hogy az új tizkoronásnak százhusz milliméter lesz a hossza és nyolcvan a széle. A remény színe helyett egy másik becses tulajdonsága színt fogja fölvenni: a szerénységét. Ibolyakék lesz a színe, az ibolya pedig a szerénység jelképe. Persze kép is lesz a bankjegyen: száztizenegy milliméter hosszú és hetven milliméter széles. Ő nem valami műredek. Elvégre tiz koronáért nem lehet sokat várni. A jó öreg Géniusz pompázik majd az új pénzen, hiszen ősei hagyományokhoz szokott a magának a magának.

Es reméljük, hogy ez év szeptember másodikától fogva, mikor az a Géniusz megkezdéi áldását, működését s belép a forgalomba, hű marad elődje programjához, nem hagyja hasztalan epekedni, ami szerény vágyaiban megelőgessik vele is.

A honvédelmi miniszter jubileuma. Budapesti tudósítónk táviratozza: Márkus József főpolgármester csütörtökön augusztus 15-ikére hívta össze a székes főváros bizottsági tagjait, arra a célra, hogy azon a napon adják át báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszternek a fővárosi díszpolgárává történt megválasztásáról szóló oklevelet. Az ünnepélyes mártól fogva

Árvári bizottsági tag jelentkezett. A disz-oklevél, a melyet Márkus József főpolgármester fog átnyújtani a miniszternek, külsőleg is a lehető legdiszesebb, ékes kaligrafiával s arany és ezüst diszítésekkel ellátott emlék-mű. Pozsonyban ma megjelent egy kétszáz kvart-oldalra terjedő diszmű, a mely Fejérváry Géza báró életrajzát tárgyalja. A könyvet Szalay Ödön királyi tanácsos írta s főleg a miniszter katonai pályáját vázolja benne érdekesen.

— **Kettős udvari gyász.** Legfelső rendeletre néhai *Henrik* orleansi 6 királyi fenségeért, folyó évi augusztus hó 14-dikétől, szerdától fogva tizenkét napon át udvari gyász fog viseltetni, egy változtatással, egyidejűleg a néhai *Viktória* német császárné és Poroszország királynéja 6 Felségeért elrendelt udvari gyászal.

— **A város csatorna-kölcsönei.** Abban az időben, mikor Aradon a csatornázást és vízvezetékét bevezették, a város kölcsönt rendszerezett azon háztulajdonosok részére, akik házaikba a csatornát bevezetni akarják. Erre az intézményre annak idején egy szabályrendelet készítették, amely ugy kívánta a város kölcsöneit biztosítani, hogy felállított abban egy tételt, amely szerint az u. n. *csatorna-kölcsönök* az ingatlanra bekebelezett minden jelzálogi feljegyzést megelőznek. Ez gondolatnak igen szép volt, csak hogy a város csatorna-kölcsöneit senki sem ruházta fel ilyen előkelő tulajdonsággal s ebből következik, hogy a szabályrendeletnek ez a része *érvénytelen*. Már most a város abba a helyzetbe került, hogy kiadott kölcsönei, melyek körülbelül 200.000 koronát tesznek ki, *veszélyeztetve* vannak amaz ingatlanoknál, amelyeket tulajdonosuk, ki a csatorna-kölcsönt felvette, eladott. Az új tulajdonosok ugyan is — felismervén a szabályrendeletnek ezen jöggilag el nem fogadható pontját — nem hajlandók az elődjük által felvett kölcsönt magukra nézve kötelezőnek elismerni és jogorvoslatot kerestek maguknak a felső ítélkező fórumnál. A közigazgatási bíróság tényleg ki is mondta, hogy a város által készített szabályrendelet azon intézkedése, mely a csatorna-kölcsönöket előnyös jelzálogi tulajdonsággal ruházta fel, *érvénytelen*. Így van veszélyeztetve a városnak az a kétszáz ezer koronája, melyet csatorna-kölcsönök címén kiadott. Ez az érdekes ügy különben tárgya a holnap, szerdán tartandó városi közgyűlésnek is. Itt a tanács olyan javaslatot fog beterjeszteni, hogy az ügyet tegyék át megvitatás és javaslattétel végett a *jogügyi-bizottsághoz*.

— **Az új magyar-osztrák vámtarifa.** Egy berlini távirat szerint az új magyar-osztrák vámtarifa *sokkal nagyobb emelkedést fog tartalmazni, mint a német tarifának* olyan nagy feltűnést keltett tervezete. — Ennek dacára nincs kizárva a kereskedelmi szerződés megújítása a két állam között, habár mindkét részéről csak csekély engedményekre van kilátás.

— **A jogbölcsezet eltörlése.** *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter ma becsátotta ki azt a régen jelzett rendeletét, melylyel a jogbölcsezetet az egyetem tantárgyai közül kitorlí. A rendelet nemcsak az alapvizsgá tárgyából sejteti ki a jogbölcsezetet, hanem a szigorlatból is kihullázza, midőn kitanítja az egyetemek és jogakadémiák tanítóságát, hogy a szigorlatokon a történelmi részre fektessék a főnyit. Eddig éppen az ellenkezője történt, s menhyiben a bölcseleti rész volt a fő és a történelmi rész a hallgatók magán-szorgalmára bízta. Ezentúl jogbölcsezetet egyáltalában nem fognak előadni, hanem helyébe lép a jogtörténet. Ez a miniszter, rendeletének velejéig visszahatóan a jövőre is

— **Frigyes császárné temetése.** Cronbergből táviratozzák: *Frigyes* császárné holttestének a pályaudvarra való átszállítása ugyanoly ünnepies módon ment végbe, mint a templomba szállítás. A pályaudvarhoz vezető uton katonaság állt sorfalat. A koporsót 12 altiszt vitte. A koporsó mögött a görög trónörökös pár, Károly hesseni herceg és neje és az elhunyt császárné udvari kísérete haladt. Fáklyavivők kísérték a menetet, melyhez a polgárság csatlakozott. Midőn a koporsót a kocsira emelték, a csapatok dobpergés közt tisztelegtek. A vonat 10 órakor hagyta el a pályaudvart. Ma délelőtt érkezett a különvonat Cronbergből Frigyes császárné holttestével Berlinbe. A pályaudvaron II. Vilmos császár, *Eduárd* angol király, *Viktória Augusztia* császárné és *Alexandra* királyné várták. Azután katonai sorfal között a sans-souci mauzoleumba vitték. A koporsó után a legfelsőbb udvari méltóságok és az összes jelenleg Berlinben időző koronás fők haladtak.

— **A pozsonyi mandátum.** Pozsony város I. kerületének választó polgárai ma gyűlést tartottak, melyben az időközi választáson felállítandó képviselőjelölt kérdése is szóba jött. A szabadelvű párt tagjai azonban nem tudtak megegyezésre jutni a jelölt személyében. A mostani pártelnöknek, *Günther* kir. tanácsosnak jelöltsége mellett 14-en, míg *Molets* Dániel városi főügyész jelöltsége mellett 6-an szavaztak. A radikális párt is szándékozik jelöltet állítani.

— **A nagybeteg Meszlényi Lajos.** Székesfehérvárról táviratozzák, hogy *Meszlényi* Lajos országgyűlési képviselő nagybetegen fekszik.

— **A vasutasok memoranduma.** A vasutasok mozgalmában kiküldött memorandum-rostáló bizottság két napi értekezlet után ma döntött a felett, hogy — tekintetbe véve a sok-sok elágazó véleményt — tulajdonképpen milyen alapon készüljön a kormány s a törvényhozás elé terjesztendő memorandum. A bizottság azt határozta, hogy nem fogadnak el az eddigi memorandum-tervezetek közül egyet sem, hanem *új memorandumot* készítenek, amelyben benne lesznek a központi tervezet egyes részei, benne lesznek az ország minden részéből beküldött megjegyzések, javaslatok s tervezetek legüdvösebbnek vélt pontjai, különben pedig az új memorandum azon a mintán fog épülni, amit a zágrábi bizottság memorandum-tervezete nyújt. Az *aradi* észrevételekből a következő óhajt és javaslatot veszik be az új tervezetbe! A

— **Az éjjeli szolgálat külön díjazása** mint a postánál, kiterjesztendő a hivatalnokokra, az altisztekre és szolgákra is. Ideiglenesen minőségű tényleges katonai szolgálatban a vasuti szolgálat megszakitása mellett eltöltött ideje megfelelő utánfizetés mellett a nyugdíjba beszámíttassék, ha az illető hivatalnok legalább egy évig alkalmazásban volt. Szabadjegyek alkalmazottak részére magán-célú utazásokra feltétlenül, családtagok részére négy esetben, nyugdíjasok részére is legalább korlátolt mennyiségben engedélyeztessék. A családtagok fogalmába beleértendő a nőtlen tisztviselők által közös háztartásban eltartott anyja vagy nővér is. A szabadjegyek minden személyszállító vonatra érvényesek legyenek, az expressz- és luxusvonatokat kivéve. A kedvezményes tüzelő- és világítóanyag élvezetében a nyugdíjasok is részesítendők.

— **Az új szombathelyi püspök.** A „Vas” legelsőbbi száma írja: Megbízható helyről kaptuk a távirati értesítést, hogy 6. felsége a király már aláírta a dr. *Leván* Vilmos szombathelyi püspökké való kinevezéséről szóló okiratot — és hogy ugyanekkor gróf *Széchenyi* Miklós jaák apátot győri püspökké nevezte ki. A kinevezések hivatalos közlése szerint már legközelebb várható.

— **Katonai áthelyezések.** A honvédelmi miniszter *Vicomte de Maistre* Edgár 8 honvéd-huszár-ezredbeli vezérkari századost a pécsi honvédhadapród iskolába tanárnak osztotta be, *dudányi* *Bay* Bertalan aradi honvéd-huszár főhadnagyot a

debreceni huszáredhez, *Gebler* József székesfehérvári honvédfőhadnagyot pedig az 5. honvédgyalogezredhez helyezte át.

— **Országos dalverseny Kassán.** Az ország minden részéből így Aradról is erősen készülnek arra a nagy dalversenyre, mely pénteken, e hónap, 16-án kezdődik. A részvételre jelentkezők szerdán este ismerkedési estélyt tartanak, csütörtökön pedig éjzenét adnak a város előkelőségének. Maga a pénteki ünnepély három részből fog állani. Az első szám: *Erney* József és id. *Abrányi* Kornél pályakoszoruzott jeliséje lesz, amelyet valamennyi dalárda együttesen ad elő. Ezután kezdődik el a tulajdonképeni dalverseny. Egyenként fogják elénekelni a dalárdák választott darabjaikat, majd mindegyik külön-külön *Lányi* Ernő „Magyar nyelv” című dalát. A következő napon a Kassán összegyűlt dalárdák együttes hangversenyt rendeznek. A díjakat vasárnap osztják ki s ezzel a verseny befejezést nyer. Este a dalárdák legnagyobb része elutazik Kassáról.

— **Végzetes lovaglás.** *Schwitzer* Lajos temesvári hadtestparancsnok segéd tisztje, lovag *Panz* Viktor kapitány tegnap rendes szokása szerint kilovagolt. Lovaglás közben a kapitány lova megbokrosodott s oly szerencsétlenül vetette gazdáját a földre, hogy *agyrázkodást szenvedett*. Lovag *Panz* azóta eszméletlenül fekszik lakásán s állapota nagyon veszélyes. A súlyosan sérült tisztet két törzsorvos ápolja.

— **A bosnyák mézárulás évfordulója.** A budavári helyőrségi templomban ma délelőtt kilenc órakor *Ványa* Ferenc katonai prépost plébános gyászmisét tartott az 1878-i boszniai hadjáratban elesett magyar katonákért. Ma volt ugyanis huszonharmadik évfordulója annak a szomorú esetnek, hogy az okkupációban részt vett 32-ik gyalogezred 8-ik századát a bosnyákok a *Stolac* mellett lévő *Ravnicsénél* lemészárolták és a század legénységéből csak néhányan menekülhettek meg. Az ezredben szolgált bajtársak ma mindannyian ott voltak a gyászistentiszteleten, mely után pénzt gyűjtöttek össze és azt a rokkant bajtársak között szétosztották.

— **Arad bronz-érme.** A múlt évben Párisban tartott nemzetközi kiállításon Aradváros is kiállítóként szerepelt. A kereskedelmi miniszter ma értesítette a várost, hogy a kiállítás zsűrije a kiállított tárgyakért Aradvárosnak a IX. csoport 29-ik alosztályában *bronzérem kiállításit* ítélte meg.

— **Lázadás a Fokföldön.** *Pauliat* szenátor, a párisi burbarát-bizottság elnöke az *Eclair* című lap képviselőjével szemben kijelentette, hogy a fokföldi hollandok novemberben vagy decemberben tömegesen fel fognak lázadni.

— **Drótnélküli távirat Európa és Amerika között.** *Tesla* Miklós ismert horvát feltaláló drótnélküli táviratot rendezett be Európa és Amerika között. A feladó állomás *Newyork*-ban, az elfogadó állomás pedig *Lisabon*-ban van.

— **Mutasson egy százast.** Csunya módon csapták be ma este Budapesten *Vertics* Gyula *battonyai* postamestert. *Vertics*, a közel hetven éves öreg ur, a *Ferenc* József-rakparton sétálgatva megállt az *Esküteri* hid építkezésénél egyszerűre hozzája csatlakozik egy 30—40 évesnek látszó, kopottan öltözött férfi és elpanaszolja *Vertics*nek, hogy 6 tönkrement kereskedő és már napok óta azon töri a fejét, hogy mikép utazhatna haza a rokonaihoz.

— Ez a zálogjegy az egyetlen vagyonom, nem szívesen adnám el, de mit csináljak — folytatta a szót a barátságos idegen. Ime ott áll egy ember, az már hetven forintot kínált érte, de százon alul nem adom oda. Ugyan mutasson csak kérem egy százast, akkor talán megembereli magát az a vevő és jobb aron adhatok tul a zálogjegyen. — A becsületesebb szívről tapasztalatlan öreg ur

jölelkűen kivesz egy százast a tárcájából és oda adja az idegennek, a ki erre hirtelen sarkon fordult és eltűnt. Az öreg Vertics panaszára a rendőrség megindította a nyomozást a furfangos tolvaj iránt, aki valószínűleg az ismert hamis zálogjegy manipulánsok bandájából való.

— **Lepecsételt viharágyuk.** A hajdumegyei gazdák sokfelé azt hiszik, hogy az ez évi nagy szárazság az ágyuzás következménye volt. Így Mikepércsen, is amelynek tőszomszédságában van a debreceni részvénytársaság szőlőtelepe. — Ezen a szőlőtelepen nyolc viharágyuval azonnal elkezdtek ágyuzni, míhelt egy kis felleg közeledett. — A határban az egész nyáron nem volt eső, amit a gazdák ennek az ágyuzásnak tulajdonítottak. Ez a körülmény arra bírta a gazdákat, hogy a részvénytársaság ágyuit lepecsételték és azokkal most már csak akkor lehet lőni, ha nyilvánvaló, hogy a közelgő felhő veszélyes.

— **Elhunyt északsark kutató.** Stockholmból táviratozzák, hogy Nordenskjöld, a hírneves északsarki utazó, ma hirtelen meghalt.

— **Szilágyi Dezső szerelme.** *Abrányi* Kornél egy tárcacikben megemlékezik arról, hogy *Szilágyi* Dezső évekkor elelőtt megakart nősülni. Már e célból lakást is bérelt és fogadta az üdvözlőket. Az eset úgy történt, hogy *Szilágyi* egyik jó barátja, egy képviselő, háromszor is megkért feleségül egy gazdag és ünnepelt szépségű leányt és háromszor kapott tőle kocsikat. *Szilágyi* ezt megtudván, föl volt háborodva egy férfiúnak ilyen megalázása miatt és a szalonokban elítélően nyilatkozott a kőről és a kocsikat osztogató hölgyről is. *Szilágyi* nemsokára azt hallotta, hogy az illető hölgy ő iránta feltűnően érdeklődik. Valahogy sikerült is a hölgyvel megismerkedni és már akkor az érdeklődés kölcsönös volt. *Szilágyi* boldog volt, hogy eszményképét végre fölfedezte. A leány nyáron hazautazott szüleiivel együtt a birtokukra és úgy volt megállapítva, hogy az eljegyzés is a birtokon fog a nyár folyamán megtörténni. Boldog szívvel utazott *Szilágyi* a leány birtokára, de onnan nem tért egyhamar vissza Budapestre, pedig már tudták itt, hogy a leánytól és szüleitől elutazott. Szolgája Budapestre táviratot kapott tőle, a melyben jelezte, hogy külföldre utazott és csak őszkor tér vissza. Hogy *Szilágyi* Dezső és a hölgy között a családi körben mi történt, azt senki sem tudja, csak annyi volt bizonyos, hogy a házasságból nem lett semmi és hogy ez az eset *Szilágyi* lelkületében nagy változást okozott: az is kétségtelen, hogy ez eset után *Szilágyi* Dezső soha többé nősülési tervvel nem foglalkozott.

— **Huszárok a kávéházban.** Különös huszárbravurról ad hírt *gyöngyösi* tudósítónk. Nem kevesebbről van szó, minthogy tegnap éjszaka az ott állomásozó eskadron legénysége belekötött egy polgáremberbe s nemcsak hogy azt a szerencsétlent, hanem másokat is összekaszabolt. Az éjszaka egy csapat huszár ment hangos szóval a Csapo-utcán végig. Ebben az utcában van a „Felső Selyem” kávéház is, ahol ez időtájt parasztlégyek, polgárok mulatoztak. Az egyik kávéházi vendég az ablakon véletlenül kiejtett egy boros üveget, ami éppen az arra ballagó huszárak lába elé esett. A tüzes kedvű huszároknak több sem kellett. Kirántották a kardjukat és körülbelül huszan berontottak a kávéházba. Örült kavargás támadt a helyiségben, a polgárok felugrottak helyeikről és menekülni akartak a huszárak elől. De azok elállták az ajtót és vad kiáltozással követelték, hogy jelentkezék az, aki feléjük hajította a boros üveget. Egy embert négy huszár közrefogott, megsuhogtatták kardjaikat a feje fölött és rákiáltottak:

— *Összekaszabolunk, ha nem mondd meg, ki dobta ki a boros üveget!*

Az ijedt polgár rámutatott egy emberre, *Németh* János vörösmarti lakosra. Most aztán megkezdődött a harc. A huszárak nekítámadtak *Németh* Jánosnak s három kardcsapást mértek a fejére, úgy, hogy a szerencsétlen ember nyomban összeesett. Mikor az áldozattal végeztek, a többiek ellen fordultak. Ezek védeni akarták magukat, de a kardcsapásoktól nem

tudtak menekülni. *A vérengző huszárak vágták, kaszabolták a polgárokat.* A háborúság hírére három rendőr megjelent a kávéházban, de vesztükre. Amint a rendőrök a kardjukat kihúzták, a huszárak most már velük vették föl a mérkőzést. *Egy rendőrt halálra sujtottak,* a többi kettő elmenekült a katonák elől. A véletlen jött a polgárok senitségére. A kávéházból kihallatszott az utcára a megsérült emberek jajveszékése, segítségkiáltása és két arra haladó őrmester meghallotta a zajt. Beléptek a kávéházba, ahol azután a vagdalkozó huszáraktól elvették a kardjaikat. Később megérkezett a katonai őrség is, mely közrefogta a huszárakat és mindannyit bekisérték a huszárkaszárnyába.

— **Öngyilkos színész.** A lipcsei városi színház *Simon* nevű ünnepelt művésznője ma egy színész-társának lakásán szerelmi csalódás miatt agyonlőtte magát. Mikor a színész joghallgató bátyja nőtestvére öngyilkosságáról értesült, a hír hallatára öngyilkossági kísérletet követelt el.

— **Gyilkossági kísérlet a fővárosban.** *Magyar* Imre jászfényszarui illetőségű budapesti cipész-mester két hó óta nem él együtt feleségével *Sörös* Máriaival. Az asszony nem bírta ki a férj örökös veszekedését, ezért távozott tőle s beállott cselédnek *Foitszics* fodrászhoz. *Magyar* ma felkereste feleségét s reá kiáltott, hogy menjen haza, vagy mindjárt megöli. Az asszony a fenyegetésre kiugrott az ablakon, s mielőtt a férj utolérte volna, a zajra elősiető *Foitszics* kicsavarta a kezéből a kést és a merénylet átadta az előhívott rendőrnek. *Magyar* a rendőrség előtt kijelentette, hogy a mint ki szabadul, végrehajtja fenyegetését.

— **Bombamerénylet a templomban.** *Troyes*-ből táviratozzák: A St. nizer templomban elkövetett bombamerénylet tetteseként a Barcelonából származó *Villanueva Franquet*-t tartóztatták le. A lakásán tartott házkutatás alkalmával nagy mennyiségű pikrinsavas kaliumot találtak és a *Libertaire*-nek egy számát. Délután *Franquet*-t a törvényszék jelenlétében szembesítették a plébánossal, a sekrestyével és néhány gyermekkel, a kik benne felismerni vélték azt a férfit, a ki a merénylet idejében a templomban volt.

— **Halálozás.** *Hercog* Józsefné szül. *Büchler* Johanna 62 éves korában Aradon elhunyt. Temetése holnap délután 5 órakor lesz a Szent Péter-tér 3. szám alatti házból.

— **A tengeralatti hajók.** A párisi *Matin* egy irányadó személyiségtől állítólag arról értesült, hogy a tenger alatt járó hajók értéke most már kétségen felül áll. A legutóbbi kísérletek kimutatták a műveletek biztonságát és a torpedók vetésének szabatoságát. Ki van zárva, hogy a hatalmak versenyezni tudnának Franciaországnak evvel az előnyével és *Franciaország tizennégy hó alatt minden hajórajjal mérkőzhetni fog.*

— **Egy család tragédiája** Egy család megrendítő tragédiájáról értesülünk. A férj meghalt s a felesége követte őt a halálba. Mintha nem tudott volna nélküle maradni, mintha ezzel is mutatni akarta volna, hogy hű társa hites urának. *Schwager* György resicabányai magánzó vasárnapról hétfőre való éjszaka hosszas betegeskedés után elhunyt. Feleségére az eset oly megrendítően hatott, hogy két óra múlva ő is halottá vált. A nagy csapás okozta sok sírás s bánkodás következtében megszakadt a szíve. A hívéseket, kik együtt éltek, együtt haltak, egy közös sírba temették.

— **A szépség királynőjének toilletje.** Természetes, hogy párisi dolog. A szép *Liane* de *Pough*, a híres táncosnő, irónő és mimikus hölgy, a akiről nemrég a francia akadémia is elismerőleg nyilatkozott, már régóta mint királyné uralkodik a divat terén. Es mint a királynőket, úgy őt is utolérte a keserű sors. Tudnillik őt is aláérték. Barátainak egyike ugyanis bepanaszolta a törvényszék előtt. Ez a barát egy nyomorult szabó volt, a ki neki tavaly egy ruhát liferált. A számla erről a híres toillettről a következőképen hangzott:

— *Egy királynői toillette a középkorból, fehér*

plüsből, stóval, ezüsthimmzéssel és drága kövekkel 800 frank. Csipkék és egyéb disz 700 frank, összesen 1500 frank.

A „királynő” a ruhát átvette, felpróbálta és viselte. Mikor aztán fizetésre került a sor, a szép *Liane* kijelentette, hogy a ruhát nem ő rendelte, hanem egyik jó barátja. A kisasszony ügyvédje pedig következőképen nyilatkozott:

— *Nem Liane de Pough, hanem a barátja* rendelte a toilletet, tehát neki is kell megfizetnie. Az én kliensem csak fölpróbálta — és elfogadta a ruhát.

No de hallatlan, hogy a törvényszék milyen udvariatlan volt! Elmarasztalta a szép *Liane* a ruha megfizetésére. Es Párisban erről most sokat beszélnek.

— **A Szarafov-pör.** Szófiából táviratozzák: A Szarafov-pörben ma kezdődött a tanúkihallgatás. *Dimitrov* tanítónő azt mondja, hogy *Fitovszki* özvegye közölte vele, hogy *Ikomov* a gyilkosság után az özvegytől írásbeli elismerést kért arról, hogy *Fitovszki* török kém volt. *Fitovszkinak* tanúként kihallgatott szülei *Popov* századost, *Fitovszki* egykori századparancsnokát bünrészességgel vádolják a gyilkosságban. *Popov* Filippolyba akarta csalni *Fitovszkit*, a ki azonban Szarafovtól való félelmében ebbe nem ment bele.

— **Egy öltözék 2000 frank.** Dornachban egy polgár egy öltözéket vásárolt s az üzletben mindjárt fel is vette, a régit pedig ott hagyta. Midőn már eltávozott, akkor vette észre, hogy a régi kabátjában felejtette a pénztárcáját, a melyben 2000 frank volt. Visszasielt az üzletbe azért, de ekkora pénzének már hült helye volt. A drága öltözék tulajdonosa a feljelentést a kereskedő ellen megtette.

— **A Marseillaise német eredetű.** A franciák hazafiságát súlyosan érintő felfedezésről számol be a „Débats” hasábjain *Barine* Arvédé jöhrü francia író. Egy tárca keretében azt tárgyalja, hogy a franciák lelkes nemzeti himnusz a „Marseillaise” dallama eredetileg nem *Rouget de l'Isle*-től való, hanem az egy átdolgozott német templomi ének, amelynek szerzője *Holtzmann* meersburgi templomi orgonamester volt.

— **Csucsos köröm.** Angol uracsok, akiknek úgy látszik nincs jobb dolguk, behozták a csucsos köröm divatját. Akik ennek a divatnak hódolnak már, azok a legnagyobb gonddal vágják V alakúra a körmeiket, sőt nagyon sokan vannak olyanok is, akik egyenesen egy ugynevezett szépségdoktorhoz járnak, aki a körmeiknek ilyen módon való faragásából nagyon szép jövedelmi forráshoz jutott. Tagadhatatlan következménye a V alakú köröm viselésének az, hogy a gazdáikról nyilvánvalóvá lesz, hogy nem a kezük munkájából élnek. A kézimunka határozottan ellensége az ilyen különös körömöknek. Senki sem fog csudálkozni azon, ha az angol uracsok legközelebb majd kínai körmeiket fognak viselni, szóval egyáltalában nem fogják vágatni körmeiket. S akkor karmok ékeskednek majd ujjainak a végén.

— **Antscherl öngyilkossága.** Megirtuk tegnap, hogy a budapesti Linzer-féle gyár tisztviselője, *Antscherl* Albert milyen rettenetes módon vetett véget az életének. *Antscherl* nagyon szorgalmas és szolid ember volt, s hogy mégis pénzzavarba jutott, annak az oka az volt, hogy üzérkedett s vállalkozásain sok pénzt vesztett. Már hat héttel ezelőtt emlegette hogy öngyilkosságot fog elkövetni, de akkor Linzer, a gyártulajdonos magához hívatta s megkérdezte, hogy mennyi adóssága van. — Mikor *Antscherl* bevallotta, hogy 5000 forint adóssága van Linzer azt az ajánlatot tette, neki, hogy kifizeti az adósságát s a 220 forint havi fizetéséből 90 forintjával levonja. *Spitz* Izidor pénztáros öngyilkosságára vonatkozóan ma a következő részletek jutottak nyilvánosságra: Mikor *Spitz* megtudta, hogy a pénztárban rovancsolni fognak, öngyilkosságra határozta el magát. Kiment Káposztás-Megyerrre s ott a 8. számú vízmű mellett először a homlokára lőtt, de a golyó lecsuszott a csontján. Azután az altestébe lőtt, de ez a lövés sem találta halálosan. Erre a Dunába vetette magát, de egy csósz észrevette s kihúzta a vízből. Telefonált be Budapestre segítségért s mikor

Hidrogénvízgyógyászat 15 jegy 6 frt.
1 jegy 0.50 frt.

Villámfényfürdő csusz, (rheuma), elhízottság, köszvény ellen. — 15 jegy 15 frt., 1 jegy 1.25 frt.

Szénsavas fürdő szivbajok, vérszegénység ideggyengeség, meszesvérek. — 15 jegy 18 frt., 1 jegy 1.50 frt.

Moor fürdő rheuma, nőbajok. — 15 jegy 18 forint. 1 jegy 1.50 forint.

Svédgyógytorna görbe hátú és gyenge gyermekeknek. — Meggyezés szerint.

Napfürkők direct e célra magas kerítéssel elkülönített szabad helyen. Utána langyos fürdő a betegség neme szerint, az orvos által meghatározott fokkal. Hatása a nap vegyi sugarainak az anyagcserét fokozó befolyásában áll. Gyenge szervezetűek, idegesek, csuszosak, elhízottak jó eredménnyel használhatják. 1 fürdő 80 kr. (a langyos fürdő beleértve), 15 jegy 10 frt.

Belégzések Tüdő- és gégebajok.

Dr. Hecht

orvosi intézetében, Zrinyi-utcza 3. sz.

Vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség

ellen

biztos hatású gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknek

az

Kellemes ízű! Umbertó Nem keserű!

China-vasbor.

Az Umbertó-bor China és vasat, a két leghathatósabb gyógyszert a legjobb minőségű borban feloldva kellemesen adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízénél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyermekek, valamint gyöngéledők és lábadozók ne mulasszák el egyszeri kísérlettel meggyőződni a kiváló gyógybor hatásáról. — Az **Umbertó** China-vasbor egyszerűen gyomorerosító, sőt vérszegény betegeknek egyetlen étvágygerjesztő és kitűnően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesítem, hogy Umbertó china vasborra betegimnél, különösen ideggyengéknél, neurastheniában szenvedőknél meglepő jó hatással volt.
Szeged, 1901. február 10.

Tisztelettel

Dr. Zápori Nándor.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárában az „Isteni gondviseléshez“

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

A nagyérdemű hölgyközönség b. figyelmébe.

A most életbe lépett törvény, hogy magán vevőket utazó nem látogathatja, bizonyára oly családoknál, ahol kelengyére szükség leendő, az a fontos kérdés merül fel, hol lehet azt minden tekintetben megbízhatóan és méltányos áron beszerezni.

Ezen körülmény indított minket arra, hogy sok évek óta bevezett

kész női fehérnemű, valamint ágykészletekből álló raktárunkat

most **kiváló nagy** választékban felszereltük.

Elsőrendű összeköttetéseinknél fogva, abban a helyzetben vagyunk, hogy a legegyszerűbb kelengyét a legfinomabb kiállításig **azonnal a kész raktárról** vagy rövid időn belül szállítható.

Ezenkívül mindenkor dus raktárt tartunk **Siegl-féle vásznokból, Schroll-féle chifonok, Regenhart és Raymann-féle fehér és színes asztalneműek, ugyancsak Wein Károly és Társa késmárki árui** eredeti gyári árjegyzék szerint.

Fehérnemünk a leggondosabban vannak kiállítva, a varratása kifogástalan.

Az általunk számos előkelő helyre szállított kelengyékért a legnagyobb elismerésben részesítettünk, miről bármikor referenciát szolgálhatunk.

Azon tisztelt vevőink, kik otthon óhajtják készíteni a fehérneműt, és nálunk szerzik be az anyagot hozzá, csak azoknak szolgálunk minta darabokat.

Jó házi varrónők nálunk mindig előjegyzésben vannak.

Amidőn még kérjük alkalmilag b. látogatásával szerencsételni

kiváló tisztelettel

Rosenblüh H. és Társa

Arad, Szabadság-tér és Forray-utcza sarkán.

A községi jegyzői teendőiben

és különösen az adóügyekben teljesen jártas

fiatal ember

Paulison a jegyzőnél

alkalmazást nyerhet.

Az állás előzetes személyes jelentkezés után, — a midőn a feltételek is megtudhatók, legkésőbbben folyó hó 20-án elfoglalandó. 1055

József főherceg-ut 12 sz.

házunkban lévő

saroküzlet

és hozzátartozó

souterrain helyiség

(ez idő szerint Bran N. A-féle festékkereskedés) 1036

november 1-től kezdve

kiadó.

Fodor és Reisinger.

926—1901. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólirott Szent-Márton község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, a község tulajdonát képező, nagykorcsma és kávéház épület, a község képviselő testületének 2—1901. g. sz. határozatának megfelelőleg, Szent-Márton község székházánál 1901. augusztus hó 17. (Tizenhét) napjának d. e. 10 órájkor nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek 1902. márczius hó 1-étől 1908. évi február hó végeig terjedő 6 (Hat) évre hasznóbérbe fog adadni.

Kikiáltási ár évi 600 korona.

Árveretni szándékozók tartoznak az árverés előtt 360 korona bánatpénzt készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban biztosítékul letenni, továbbá vagyoni és erkölcsi bizonyítványukat bemutatni.

Az árverés és hasznóbérbeadás egyéb feltételei Szent-Márton község jegyzői hivatalában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Szent-Márton, 1901. június hó 28-án. 914

Községi előljáróság:

Hatzelhoffner Ádám, Brann György,
jegyző. bíró.

406—1901. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a szín- és bérház épület déli oldalán jelenleg Herzl Bernát által bérelt I-ső emeleti lakásnak f. évi november hó 1-től 3 évre való bérbeadása iránt folyó évi augusztus hó 19-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 1200 kor évi bér és 61 kor. 44 fill. vízfogyasztásdíj. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal. Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1901. évi augusztus hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

404—1901. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Birkás dűllőben fekvő katonai lövőtérén, továbbá a Birkás-dűllőbeli gyakorlótereken az erdei őrlak háta megett levő sátor kivételével és a Ségai és Birkás-dűllőbeli téglaverő helyeken gyakorolható égetett szeszes italok és szesz kimérési jognak 1903. évi december hó 31-éig való bérbeadása iránt folyó évi augusztus hó 19-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 272 korona évi bér. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1901. évi augusztus hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

Dobsinai jégbarlang

klimatikus gyógy- és nyaralóhely. Ezen elsőrendű európai nevezetesség Gömörmegyében, 9.69 m. magasságban a tengerszín fölé, hatalmas fenyveserdők környezte sztracsenai völgyben fekszik. érdekes kiránduló-helyekkel, gyönyörű kilátásokkal, sétányokkal, halászzattal, az új vendéglőben kényelmes ellátással és kiszolgálással.

Villamos lámpákkal hatásosan megvilágított jégbarlang értelmes vezető kalauzsolása mellett, május 15-től okt. 1-ig naponként délelőtt 11 órától délután 3 óráig, — petroleum-, magnésium-világítás mellett bármikor megtekinthető. A barlangi utakat száraz pallók, lépcsők és karfák teszik kényelmessé.

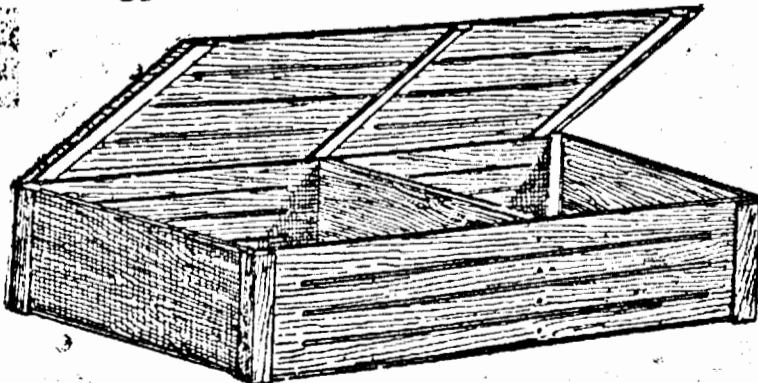
Vasúti Állomás délről Dobsina (magy. kir. Államvasut, északról Poprad-Felka (Kassa-Oderbergi vasut.) Az állomásokon kocsik. Jégbarlang a dobsinai vasúti állomástól 2 1/2 órányira, a poprad-felkától 4 órányira fekszik, mindenütt gyönyörű, elragadó erdőborította vidékekkel. 874

Az évad alatt posta- és távirat-állomás a jégbarlangnál. Prospektusokkal és értesítésekkel szolgál az igazgatóság.

MUNK II. és FIAI

gőzfűrés, parkett-, hordó-, láda- és faárugyár,
szakács, szlatina és madrizestyi uradalmak,
Maros-Szlatina, Arad m.

Ajánlják szőlő- és egyéb gyümölcs szállítására kitünően bevált
egyedüli alkalmasnak elismert



szabadalmazott farekeszeiket.

Fagyaport minden rekeszhez ingyen!

Képviselő Arad részére:

Schäffer Henrik, Andrassy-tér (Bing-ház.)

Telefon 208. sz.

Aradi nyomdareszvénytársaság könyvnyomdája.

Kiadó!

A Bocskay-téri 6-ik számú

házban

egy vízvezetékkel ellátott

pincze

azonnal bérbe vehető.

Bővebbet a házmesternél.

405—1901. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Mittelmann-féle szeszgyár telepen levő magtár helyiségeknek f. évi szeptember 1-től 1 évre való bérbeadása iránt folyó év augusztus hó 19-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 1. Az 1. 2. 3. számú 4600 mm. gabonát befogadó magtárra 750 korona. 2. A 4. szám 6000—7000 mm. gabonát befogadó magtárra 1200 korona. 3. Az 5. szám 4000—5000 mm. gabonát befogadó magtárra 1000 korona évi bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1901. évi augusztus hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

411—1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városháza ajtóinak és ablakainak befestése iránt folyó évi augusztus hó 19-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 3480 kor. 20 fill. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1901. évi augusztus hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.